

Nagyvárad Estilap

A szerkesztésért felelős:
MARTON M/ N J főszerkesztő

Kiadóhivatal: Hegedűs Hirlapiroda
Szerkesztőség: Károly herceg (Szilágyi Dezső)-utca 6.

A 250 leies kulcs

Egy közönséges ajtónak a kulcsáról van szó, amely a városi tanács legutóbbi gyűlésén került napirendre. Igazi szimbólum ez az egészen egyszerű kulcs, azt lehelne mondani, a helyzet kulcsa. A városi tanács ülései napról-napra érdekesebbek és tanulságosabbak lesznek. A legutóbbi ülésen tanultuk meg például azt, hogy egy olyan kulcsért, amely mindenki másnak legfeljebb 20-30 lejbe kerül, a városnak 250 leit kell fizetnie.

Nem szabad kétségbeesnünk előlött, mert megvan a 250 leies kulcsnak az ellenértéke is. Nagyvárad városa hatalmas üzemek és ipartelepek felett rendelkezik. Valóságos gyárak vannak, amelyekben nagyon sok munkás dolgozik, de még több igazgató és felügyelő vigyáz a rendre. Nagyvárad városa az üzemek városa lett. Ot évvel ezelőtt keresztül hajszolták az üzemesítéseket az egész vonalon. Nagyon jól működnek ezek a városi, önálló, kereskedelmi szellemmel vezetett vállalkozások, ezt bizonyítja például az a kulcs is, amely a városi üzemből készült és amely csak 250 leibe került.

Ezalatt Nagyvárad város területén ezerszámra élnek kisiparosok, szorgalmas, törekvő munkások, adófizető állampolgárok, akik között bizonyára többszáz lakatos is akad. A konjunktúra válságai őket is kétségbeesett helyzet elé állította. Nincs munka, nincs megrendelés, de azért kell fizetni az adót, a városi taxát, mert különben megperdül a dob. A várostól nem számíthatnak megrendelésre, hiszen az üzemek minden munkát lefoglálnak a maguk számára. A város velük szemben csak mint adót behajtó hatóság szerepel. A kisiparosok nélkülözö ezrei városi munkát évek óta nem kapnak, de a város sokszorosan fizeti túl saját üzemének a szükséges iparosokat.

A városnál, ugyilátszik, csak az adóbehajtás van tökéletesen üzemesítve és ez gondoskodik arról, hogy mindig meg legyen az a kétszázötven lei, amibe egy városi kulcs kerül.

Az új tanács természetesen foglalkozni fog a kétszázötven leies kulcs oknyomozó történetével is. Ideje, hogy az üzemek misztikumai végre a jótékony nyilvánosság elé kerüljenek.

Megoperálták a királyt

Bukarestből jelentik: Ofelsége kezelőorvosai újabb vizsgálat alapján szükségét látták a sebészeti beavatkozásnak.

Az operáció tegnap délelőtt 10 órakor folyt le a legkedvezőbb feltételek között.

A műtétet Harlmann professzor végezte.

Ofelsége állapota kielégítő.

Mária királyné üzenete a román népnek

— Bukaresti tudósítónk távirata —

Mária királyné Amerikából visszatérve, az első román határállomásról a következő üzenetet küldötte az ország népéhez:

— Drága Országomtól hosszú ideig való távollét után, — amelynek szomorúságát az az öröm enyhítette, hogy a kötelességem teljesítem, — ma újból román földön járok.

— A forró üdvözlések, amiket az óceánon túli hatalmas kontinensen való utazásom alkalmával Nekem rendeztek, a lelkesedés, amivel a nagy amerikai nép és a román kolóniák mindenütt fogadtak, — bebizonyították, hogy Románia és Népem az Újvilág teljes szimpátiájának és tiszteletének örvendő.

— Nem voltam más, mint Országom.

— Ezért érezve, hogy a szabad Amerika tágas és vendég-

szerető földjén hagytam valamit a román lélekből, és hogy beleplántáltam ott a nagy amerikai Nép lelkébe egy nemes érzést Országom és Népem számára, — elégedett és büszke vagyok.

— Most, amikor élénk felindulással újból megpillantom drága Országom szép rónáit, forró szeretetem érzése derék Népem felé irányul, amelynek csodás képét hordoztam az Óceánon túl abban a ragyogó Újvilágban.

— Elhoztam magammal, Országom javára valamit azokból a gazdag tanításokból, amelyekben bővelkedik az a világ és hoztam ezenfelül a nemes energia egy példáját.

— Köszönetet mondok egész Népemnek azért a határtalan szeretetért, amellyel a távolban mindenütt való lépteimet kísérte és innen, a határról küldöm neki tökéletes szeretetemnek és hálámnak kifejezését.

Mária.

Ütköző felé fut a thoiryi vonat... A német külügyminiszter lapja a szövetségközi ellenőrzésről

— Az Estilap eredeti távirata —

Berlinből jelentik: A német sajtó élénken foglalkozik azzal az állásponttal, amelyet a francia kormány Németország felett gyakorolt katonai ellenőrzés kérdésében elfoglalt.

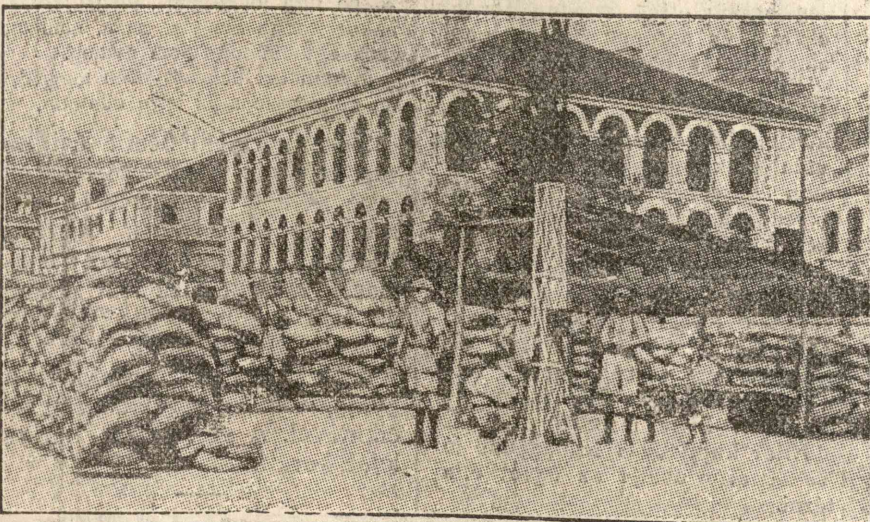
A német külügyminiszter lapja ezt írja:

— Ha Németország meghajlik a kutatási jegyzőkönyv ígája alatt, akkor a katonai ellenőrzést hamarosan kiküszöbölik, ellenkező esetben a szövetségközi ellenőrzés megszüntetésének kérdését addig halogatják, míg csak Németország nem enged. Hát ez lenne a helyes sín, amelyre Thoiry vezet, amint Briand mondotta? Véleményünk az, hogy ez a sín ütközőnek visz, amelyen a thoiry-i vonatnak össze kell zúzódnia.

Csicserin Berlinben

— Az Estilap eredeti távirata —

Berlinből jelentik: Marx birodalmi kancellár tegnap hivatalában hosszabb megbeszélésen fogadta Csicserin orosz külügyi népbiztost és Krestinsky-t, a szovjet berlini nagykövetét.

A kínai helyzet egyre kritikusabb, az angol kolóniák már közvetlen támadástól tartanak. — Képünk a hankou-i angol kolónia készülődését mutatja: élelmiszerekkel és ivóvízzel látják el magukat, barrikádát emelnek a követségi épület körül, amelyet fegyveres önkéntesek őriznek.

A dal ünnepe

Megírtuk, hogy a Nagyváradon működő összes énekkarok együttes nagy hangverseny megrendezését készítik elő december 11-re a Katholikus Körben. Ez a hangverseny, ahogyan arányaiban máris kibontakozik előttünk, valószínűleg ünnep lesz, a dal tiszta és felemelő ünnepe. A hangversenyen mindenki ott lesz, akinek szívében a kultúra és a szép szeretete él.

A Gutenberg, az Acélhang, az olasz, velencei és újvárosi református dalkörök együttes rendezésében megtartandó nagy koncert műsora a következő:

Nyitány. Énekli az Acélhang Dalkör és az Olasz Férfi négyes kar.

1. Ünnepi beszéd. Tartja Tabéry Géza.

2. Huber K.: Harmonia dicsőítése. Énekli az Újvárosi Református Énekkar.

3. Erkel Ferenc: Elvénnelek én... Énekli a Gutenberg Dalkör.

4. Chopin: Ballada, G-moll. Zongorán előadja Mandel Ilonka.

5. Thern Károly: Kérdezem a rózsát... Énekli az Olasz Református Férfi négyes-kar.

6. Huber K.: Édes leánykám... Énekli az Acélhang Dalkör.

7. Bátor Sidor: Bölcsődal. Énekli a Váradvelencei református Dalkör.

8. a) Godard: Adagio; b) Sarasate: Iotta Navarra (spanyoltánc) Előadja V. Pollermann Aranka hegedűművész, zongorán kíséri Mandel Ilonka zongoraművész.

9. Gáll Ferenc: Nyisd ki anyám... Előadja a Gutenberg Dalkör.

Az énekszámokat Laszczik Ernő, Bálint Mihály és Bancsik János karnagyok vezénylik.

A zenét, a hangverseny egyes számainak kíséretét, valamint a hangversenyt követő táncmulatság zenéjét a 85-ik gyalogezred teljes zenekara szolgáltatja.

A hangverseny kezdete szombaton este fél 9 órakor. Belépti-díj személyenként 30 lei, családjegy három személyre 80 lei.

LEVEGŐ CSAK KELL.

Köln egy este a Ligetben sétál s egyszerre egy hirtorsosát pillantja meg, aki a derekára hurkolt kötéllel egy fán lógott.

— Hát maga mit csinál itt? — kérdi tőle.

— Meguntam az életemet, hát felakasztottam magam.

— Maga bolond, akkor a nyakára tegye a kötelet!

— Próbáltam ugyanis, de nem kaptam levegőt.

Ezüst dísz tárgyak KÁLMÁNNAL

Gyermekköcsik

ernyők, gumizások, szakszerű javítások

2868

Szöke Miklós gyermekköcsik üzemeiben

Piața Unirii 16.,

Saguna (Kapucinus)-utca sarok.

Szépasszonyok sorsa, szerelme és hatalma

Az erotika kulturtörténetét írta meg Schiller dédunokája, egy világhírű német író

Alexander von Gleichen-Russwurm két tekintetben nevezetessége a mai német irodalomnak. Egyike a legfinomabb tollú kulturtörténésznek és Schiller dédunokája. — Most fejezte be élete főművét: „Die Lust der Welt, schöner Frauen Liebe, Macht und Schicksal”. (A világ öröme, szépasszonyok szerelme, hatalma és sorsa.) Huszonkilenc esszében vázolja híres asszonyok szerelmét és életét. Asszonyokat, akik szépségükkel démoni erejűek vagy szellemükkel uralkodtak a férfiak fölött és így közvetve intézték a világ sorsát. A hellén kor nagy kurtizánjaitól kezdve a szovjet nőtipusáig vezet el könyvében, amely a szerelmi élet változásainak teljes értékű kulturtörténetét adja.

Gleichen-Russwurm először azt a kérdést vizsgálja, milyen eszközökkel alapozza meg az asszony szerelmi uralmát a férfi fölött.

Az uralomra termett nő, kiválik a tömeg közül és olyan gyönyöröket kínál, amelyeket csak kilihegni és megvásárolni lehet. A nő felfedezte a szerelmi művészet titkát, a sohasem teljes kielégülést nyújtó demoniát. Már Föniciában ünnepélyes hódolat illette a megvásárolható asszonyt és ennek a hódolatnak érdekes szociológiai motívumai voltak, hiszen a szerelmi vásár lendítette fel tulajdonképpen országuk iparát. Indiában felállították a szerelmi művészet verses szabályait és a hódításnak, táncnak,

éneknek, a beszédnek a szerelem eszközeinek művészi tradíciója fejlődött ki.

A germán ősidőkben és a középkorban teljesen értékelték a vakmerő női szerelmet, még akkor is, ha ez mellőzte a törvényszabályozta kellékeket. A szerelem jogainak korlátlan elismerése még Nagy Károly idejében is annyira érvényben volt, hogy a császár szívesen látta, ha a leányai minden törvényes forma mellőzésével megajándékozták szerelmükkel az udvar főnemeseit. Az európai társadalom egészen az érzékiség jegyében állott. A XII. században aztán megváltozik a kultúra és világnézet. A lovagi élet rányomja bélyegét a társadalomra és az érzéki szerelmet felváltja a lovagi hódolat. A vásárolható szerelem megvetésben részesül, a szerető helyébe az „imádott” lép.

Boccaccio ideje következik. Hiába volt minden tilalom, az erkölcstelenség megfélemezése, a középkori irodalmi alkotások vakító fénnel világítják meg a reneszansz előtti kor buja szerelmi életét. A cinquecento ismét új korszak hajnalhasadását jelenti. A nagy művészekkel, csiszolt műveltségű nemesekkel és főpapokkal való érintkezés következményeként a kurtizánnak olyan típusa fejlődik ki, mely tudatosan igyekszik megközelíteni az ókor nagy szerelmi művésznőit, a heterákat. A XVII. század a rokokó periódusa. Az alpásztori élet finomkodásai teljesen megváltoztatják a sze-

relmi jellegét. Ezt az időt felváltották a reflexió és az analízis évtizedei. A hálósobák ajtaja kitárult a napi problémák rohamára előtt. A francia forradalom reakciójaként megkezdődött a szerelem vad karneválja.

Gleichen-Russwurm szerint az emberi szerelem sok évtizedes története tulajdonképpen a mi korunkban érkezett el döntő fordulópontjához. A tudomány megkísérli, hogy hied megfontolással világítsa meg az érzékiség fülledt világának titkait és a gyóntató-átya szerepét a pszichoanalitikus veszi át. Mindezeket a korszakokat asszonyokon keresztül mutatja meg Gleichen-Russwurm igen érdekes könyvében.

DORIAN filmszínház

Kedden és szerdán

Fogadalom

Hatalmas zsidótárgy film!

A főszerepben:
a nálunk járt vilnai szintársulat

Stilszerű zenekíséret
Könnyű kórus!

VÁLTOZÁS

— Na, úgy látom, mégis csak használt a múltkor dorgálás. Most nem érzem magán azt a pálinkaszagot.

— Persze, hisz a szél most ellenkező irányba fúj!

Apróbb kihágások a Várad rendőrbírósa előtt

A rendőrbírósa ma délelőtti tárgyalásán a kettős ünnepnap utáni nyomott hangulat volt tapasztalható. Az ügyek maguk is érdektelenek voltak és már a tárgyalás elején kilenc esetben végleg beszüntettek minden további eljárást és harminc ügyben pedig elnapolták a tárgyalást.

Fein Sámuel volták elsőnek felelősségre. Elővásárlás miatt idézték be. A tényállás tisztázása után száz lejre büntették. Salamon József kapuzárás miatt állott a rendőrbírósa előtt. Ötven lejre ítélték.

Némi derűtséget kölcsönözött a mai tárgyalás monoton egyhangúságának Kacsora Pável, akit utcai botrány miatt állítottak elő. Kacsora úgy látszik többet vett a kellelénél és e közben negledezett kissé magát.

Híri kapitány a legnagyobb jóindulattal próbálja az ügyet elintézni.

— Hát nézze Kacsora, ugye megbánta már, hogy olyan hangos volt Kacsora kölnit egyet — majd így válaszol:

— Kapitány urnak alázatosan jelentem — közben persze mosolyog — ha újra jókedvem találna lenni, akkor kocsin megyek haza, nem teszek egy tapodtat sem gyalog.

Miután ezt ünnepélyesen megígérte, mindössze száz lejre büntetik.

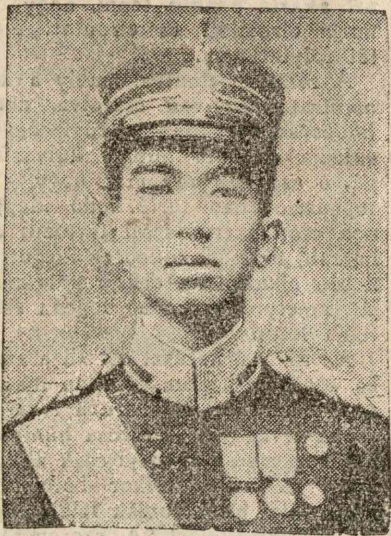
Sternhelm Jenő építkezési kihágás miatt háromszáz lejre ítélték. Tarczali Józsefet és Farkas Jusztint elővásárlás miatt vonták felelősségre. Miután ez már nem az első hasonló eset, fejenként kétszáz lejre büntetik őket.

Berkovits Sándor a gyalogjárókon száguldozott biciklijével. A szórakozás száz lejbe került.

Heyman Szinkör

Habsburg-ház tragédiája

Csütörtöktől kezdve

Hirohito

Japán trónörökös, aki ellen a napokban másodszor kíséreltek meg merényletet. Egy buddhista szerzetes ugrott föl az autójába és le akarta szurni. A trónörökös ezalkalommal is sértetlen maradt

Helge Lindberg a finn csodaénekes Nagyváradon

A világ legnagyobb énekese, akit Newyorkban, Londonban, Párisban, Berlinben, Kopenhágában, Stockholmban, Bécsben, Budapesten egyformán úgy ünnepel közönség és sajtó, mint a legcsodálatosabb hang- és énektüneményt, egyetlenegy esti hangversenyre Nagyváradra jön és december hó 12-én, vasárnap fog fellépni a Kath. Körben.

Fantasztikus anyagi áldozatok árán lehetett megnyerni Helge Lindberget erre a fellépésre, ennek dacára a helyi árk normálisak. Jegyek a Hegedűs hírlapíródában.

December

7

Hideg még nincs, azért az
árakból
10 százalékos
leszállítók

MENDEL ruházatház
Reg. Ferdinand Rákóczi-ut 3.

Apolló mozgó

Ma, kedden mutatja be
Constance Talmadge-el a főszerepben

1 leány 7 férfi

7 felvonásos vígjátékot,
amely egy fiatal leány kacérkodásait tárgyalja a leghumorosabb keretek közt.

Ezt megelőzőleg egy kitűnő
burleszk megy.

Jön Maciste leghatalmasabb, kiállításában, témájában legkiválóbb filmje:

Maciste
az oroszlánketrechen

Mindent beismernek a bukaresti kettős gyilkosság tettesei

A „jogtanácsos” aki nem gyilkol, csak kisebb bűnöket vállal

— Bukaresti tudósítónk távirata —

A Calea Dudestin történt borzalmas gyilkosság — (a melynek áldozatai Rosch Abraham korcsmáros és felesége voltak), — tetteseit: Vladimir Brandaburát és Gavrilenkót tegnap újból kihallgatta Alexandru Minculescu vizsgálóbíró és részletkérdésekre nézve kikérdezte Romanovici feleségét.

Ez az asszony — úgy látszik — egészen távol áll a férje által elkövetett gyilkosságtól, mert egész idő alatt Galacban betegágyban feküdt, most is a vizsgálati fogságban szoptatja gyermekét. Valószínű, hogy szabadlábra helyezik.

Brandabura, akit a rablógyilkos banda „jogtanácsos”-nak neveznek, kitartott ama állítása mellett, hogy sohasem lépte át Roschék szobájának küszöbét és nem ő volt az, aki megölte Roschnét. Ez a valószínűsítő Vescă Sviaghin nevű gyanúsítottat arra készítette, hogy bevallja:

ő ölte meg a korcsmárosnét, míg Brandabura az ajtóban őrködött.

A „jogtanácsos” tehát dalmaskodott „álláspont”-jával és ebben nagy segítségére volt a Rosch-házaspár megijedt szomszédasszonyának vallomása. Ez az asszony ugyanis azt vallotta, hogy az árnyék, amit a gyilkosság éjszakáján a maga lakásának ablakán sokáig látott, Brandaburáé volt, aki a Roschék ajtaja előtt állt. Emellett Brandabura arról is nevezetes, hogy mint „jogtanácsos”, mindig a legkönnyebb és a legkevesebb veszéllyel járó szerepet vállalta, valahányszor a banda „munkára” ment, úgy, hogy mindig a legenyhébb büntetést kapta. Eddig nyolc évet töltött ki az ország különböző fogházaiában.

A mostanig összegyűjtött adatokból kiderül, hogy a banditák közül Dionisie Romanovici a legvakmerőbb. — Amikor a Calea Dudestin a gyilkosságot elkövették és Galacba visszavonultak, Romanovici még a többiekkel és Icig Abramovici-csal egész sor betörést tervezett Jasiban. — Jasinak, Pacurari nevű külvárosában kiakartak fosztani több zsidó korcsmárost, akikről Avramovici tudta, hogy sok pénzük van. Ugyanakkor figyelemmel kísérték az újsá-

gokban a nyomozásról szóló híreket. Romanovici nem látványos felindult; biztosra vette, hogy nem fogják el. — Amikor aztán megjelent a lapokban a hír, hogy ama nevezetes zsebkendőt megtalálták, akkor a banda tagjai kezdték érezni, hogy rossz végük lesz.

Egyedül Romanovici volt nyugodt, mondván, hogy nem tesz semmit, hogy a zsebkendőt megtalálták, mert a rendőrség nyelvetlen. Erre a feltevésre alaposan rácafozott a rendőrség.

A törvényszék egyébként helybenhagyta a letartóztatási végzéseket.

A váradi ügyvédek a sürgetések rendszere ellen Új akció a járásbiróság munkaképességének biztosítására

Hogy mit jelent és miért szükséges a sürgetés, azt mindenki tudja, akinek pere van a bíróságok előtt.

A sürgetés azóta szükséges, amióta minimálisra csökkentették a tisztviselők számát, holott a pörök száma lényegesen megnövekedett. A sürgetés pedig, — ezt is tudja mindenki, — pénzbe és időbe kerül, olyannyira, hogy, — mint ők maguk mondják — szinte legfőbb foglalkozása lett az ügyvédeknek. Viszont az ügyvédek egyébbel is szeretnének foglalkozni, mondanunk sem kell, hogy be is szeretnék fejezni a pöröket, amelyeket rájuk bízta. Éppen ezért, — mint halljuk — új akciót akarnak indítani a járásbiróság munkaképességének biztosítására.

Az ügyvédek ugyanis memorandummal akarnak fordulni a kamara elnökségéhez

rendkívüli közgyűlés összehívása érdekében. A memorandum kész javaslattal áll elő a helyzet orvoslására és pedig azt ajánlja, hogy az ügyvédek maguk gondoskodjanak a járásbiróság személyzetének pótlásáról olyképp, hogy az új tisztviselőket ők maguk fizetnék. Ezenkívül addig is, amíg az ügyek elintézése sürgetések nélkül keresztülvihető lesz, azt javasolják, hogy a sürgetéseket a kamarának erre a célra delegálandó bizottsága kollektíve intézze, természetesen csak olyan esetekben, amikor a sürgősség vitán felül áll.

Az akció a váradi ügyvédek körében általános helyesléssel találkozott, csupán az utóbbi javaslattal nem ért egyet mindenki, mert az a véleményük, hogy az ügyek sürgősség megítélését illetőleg az egyes ügyvédek maguk illetékesek.

Heyman Szinkör

Ma, kedden és szerdán

Aranyhal

(Constantin abbé)

Jean Coquelin-Senevieve Corgése

Ujházi Ede parádés szerepe

Legközelebb

Habsburg-ház tragédiája

10 felvonás.

L. Ferencz József
Erzsébet királyné
Rudolf főherceg
Vetsera Mária

Főszerepben:

Korda Mária
Zátony Kálmán
Fenyvesi Emil
Jakob Tiedtke
Wilhelm Diegelman

Maciste az oroszlánketrechen

December 12 vasárnap
Helge Lindberg
 egyetlen dalszlálya.
 Jegyek Hegedüs Hirlapirodában

Színház

Heti műsor

Kedd este 8 órakor: Akácvirág, opereti újdonság. B. bérlet. Sorozat szám 42.

Szerda: Román előadás.
 Csütörtök este 8 órakor: Bob herceg, repriz új szereplőkkel. A bérlet. Sorozat szám 44.

Péntek este 8 órakor: Dr Szabó Juci, új szereplőkkel. B. bérlet. Sorozat szám 45.

Szombat délután fél 4-kor: Derázfészek, Parlágy Ilonka fellépésével, mérsékelt helyárakkal. Sorozat szám 46.

Szombat este 8 órakor: Bob herceg, C. bérlet. Sorozat sz. 47.

Szombat este 10 és fél órakor: Zahler Magda táncművésznő önálló táncszlálya. Sorozat szám 50.

Vasárnap délután fél 4-kor: Mágnás Miska, új szereplőkkel, Mérsékelt helyárakkal. Sorozat szám 48.

Vasárnap este 8 órakor: Noszty fiu esete Tóth Máriával, vígjáték újdonság bemutató. Sorozat sz. 51

— Akácvirág. A szombat este hatalmas sikerrel bemutatott Akácvirág ma kedden este újra színrekerül. Mikszáth Kálmán novellájából készült mulatságos librettó és Fráter Lőränd pompás dalai egyaránt megfogták a premier közönségét úgy, hogy a nálunk különösen halás szereposztásban bemutatott dalműnek további előadásai is biztos sikert ígérnek.

— Bob herceg. Az idény első jelentősebb operett reprize csütörtök este lesz, amikor a híres Bakonyi-Huszka féle Bob herceg fog színrekerülni. Ezt a bájos dalműt most Budapesten a Városi színházban már hetek óta nem lankadó érdeklődés mellett játszik. A címszerepet nálunk Aggházy Melindának osztotta az igazgatóság, kinek ez egyik parádés alakítása. Annie szerepét Simon Évi játssza, a királynőt Pogány Janka, míg a férfi szereplők Tompos, Stoll, Bányász, Kornai és Kertész lesznek.

NEM IS OLYAN MULATSÁGOS!

Orvos: Tehát minden ebéd után egy gramm aspirin.

Nyugdíjas: Na ebből nem lesz semmi.

Orvos: Talán nincs pénze aspirinre?

Nyugdíjas: Aspirinre még volna, de ebédre nincs.

Arany ajándéktárgyak KALMANNAL!!

Sirkeresztet lopott egy öreg tolvaj

Borostás ábrázatu, rongyos ruhájú alak baktat az ügyesség kopt, régi falépcsőin egy szuronyos rendőr előtt. Lehorgasztott fível lép be a fogház felvételező irodájába, ahol belajstromozzák a nevét, aláírják a kísérő irást és pár pillanat múlva a szuronyos rendőr helyett a szürke egyenruhás fogházor kerül a háta mögé. A kép kissé furcsa, amint a szerencsétlen rongyos ember halad a szurony előtt, furcsa, mert

a vállán apró kőkeresztet cipel,

kicsit, olyat, amelyet temetőken korán elhalt gyermekek, csecsemők sirján láthatunk. Szenvedő arcáról a szomorúság verejtékezik a megbánás bágyadt tekintete fénylik szemeiből, amint a porkoláb előtt haladva jut el életének Golgotájára.

A szobába érve lekerül az apró, fehér kőkereszt vállairól, a csöppnyi fehér kődarabról piros krétával írott számok, betűk villognak felénk, egy az élet keserűségeivel, küzdelmeivel dacolni nem tudó ember sírfelirata, ilyenformán

10422—1926.
 TÓTH MIHALY
 6/XII.

A számok, hétköznapi iktatószámok, a név, Tóth Mihály neve egy elesett, régi visszaeső bűnös e helyen már nem ismeretlen neve. Tóth Mihály gyakran megjárta már ezt a helyet. Valaha jobb napokat látott, dolgos, jól kereső munkásember volt, családja volt, felesége, gyermekei, azután a hatalmába kerítette a szegény emberek démona, az alkohol, vitte, taszította mélyre, egyre mélyebbre, míg elmaradoztak mellőle a barátok, az asszony, a gyermekei és ő maga egyedül, elhagyatottan, letörve csapszékek

kemény lócáján edződött a még keményebb vádlottak padjára. Előbb az agyát, az energiáját fekdítte meg a mámoros szenvedély, aztán a testierejét benitotta meg, a szemei elfátyolozódtak, ködbeesett előtte az enyém, tied, övé köré vont éles határvonal, a társadalom mai fenntartója és az első kijózanodás már egy szűkreszbott rendőrségi cellában éri utól. Csak az első lépés volt nehéz, azután már könnyen ment a többi. Apró csirkelapásokat követték a nagyobb bűnök, mindig rajta vesztett, a rend éber őreinek hamar megakadt a szemük rajta, ügyetlen is volt, úgy, hogy fedett hajlékba a csapszékek kívül már csak a rácsos ablakok közt kapott. Szenvedélye egyre üzte, hajszolta, olyan utakon járt, ahol a kontroll éles tekintetét elkerülte,

így jutott a Rulikovszky-temetőbe, ahonnan elloptott egy csöppnyi fehér kőkeresztet,

A liberálisok elítélik az antiszemita zavargásokat

A „Viitorul” érdekes cikke

A liberális párt félhivatalos lapja, a Viitorul a következőket írja a legutóbbi diákzavargásokkal kapcsolatban:

— Megint próbálkoznak holmi diákzavargásokkal, ameyek — főleg manapság — bizonyára nem szolgálják az ország érdekét sem befelé sem kifelé.

— Maga a diákság is, csakis károsodhatik, ha olyan gesztusokat csinál, amilyeneket legutóbb Jasiban és Kisenevben megkísérelt.

— Teljes szimpátiával voltunk és vagyunk egyetemi ifjúságunk

azi akarta pénzzé tenni, hogy a maga elromlott és elrontott életét folytathassa.

A rendőri jelentés, amely a kísérőiratokhoz van csatolva, nem bőbeszédű; lakonikus rövideggel mondja el Tóth Mihály kálváriáját, ő azonban úgy érzi, hogy a fogházirodában tartózkodó idegenek előtt számadással tartozik és halkan, tompán, rekedten megéred a szó ajkairól és elírja kálváriáját, amelyről már a fogház sem tudja letéríteni.

Az apró sirkereszt ott áll a szoba egyik sarkában, ártatlan fehérsége bánatosan szomoruvá teszi a szoba levegőjét. A furcsa bűnleletárba veszik és majd csak akkor kerül elő újból, mikor Tóth Mihályt földi bírái vonják felelősségre cselekedeteiért. A szerencsétlen, elesett ember elbeszélése zokogásba csuklik, eszébe jut minden, egész elhibázott élete, az asszony, a gyerekek és a fogházor előtt lassan lekocog a lépcsőkön, míg elnyeli a nagy kapu eleven halottak temetőjének a bejárata.

iránt, amelynek soraiból az ország holnapi vezetői fognak kiválni. De éppen ezért komoly és termékeny munkát várunk ettől az ifjúságtól, nem pedig negatív akciót, amely miatt — mint a legutóbbi két év bebizonyította — kárba veszték vizsgáik.

— Csakis a munkának és a tanulmányoknak a felsőbbbbségével lehet elérni szupremációt, amelyről egyes diákok azt hiszik, hogy elérhetik zsidó „örögeik verésével és terrorizálásával.

— Az ilyen eljárások, amelyek zavarják a belső rendet, kifelé is ártanak az országnak, ahol különben minden komoly ok nélkül is éppen elég diszkreditáló hadjárat folyik ahhoz, hogy ne legyen további szükség olyasmikre, mint a jasi-i és kisenevi események, amelyek a külföldön pogrom-arányúvá nőnek.

— Azonban, ami történt, abban a kormány is vétkes, mert nem tud olyan magatartást elfogadni, amely megmutatná a diákságnak hogy öntudatlanul mindenféle elenségeinknek kezére játszik és hogy ugyanakkor hasonló zavaró akciók senkinek helyeslésével nem találkozhatnak.

VÉLETLEN.

A tanító felteszi a kérdést: — Ki tud egy jó példát mondani a véletlenségre?

Móricza jelentkezik:

— A papámnak és a mamának egy napon volt az esküvője.

Vizumot utlevélre
 Telefon 458 a Hegedüs Hirlapirodába kértien

Megkezdjük
 a karácsonyi olcsó
 cipőárusítást
 2685
 Árainkat mélyen leszállítottuk
 Egyes párok 40%-ig
 redukálva
DERBY cipőgyár r.t. fiókjai
 I. Bul. Regele Ferdinand 2. (Bazárépület)
 II. Avram I. (Kossuth)-u. 5. Gyárépület
 III. Str. Nic. Iorga (Zöldfa-utca) 7.

! Tegye próbára szerencsétjét !

Házsorsjegy
 darabja 100 lei

Sorsolás
 Szilveszterkor
 dec. 31-én

Élesd legszebb helyén a Strada Regina Maria 111. számú ház lesz kisorsolva. — Megtekinthető fényképen a Hegedüs Hirlapiroda kirakatában. Jegyek ugyanott kaphatók.

Dec. 11.

szombat este fél 11 órakor

Zahler Magdaegyetlen önálló tánc-
esetűve a színházban.Beethoven, Chopin, Rachmaninoff,
Brahms, Wilhmann stb. Jegyek
a színházi pénztárnál válthatók.
Páholy 500, földszinti helyárak
150 - 50 leig.**Héjjas Iván
és Lajosmizse**

Héjjas Iván is, Lajosmizse is szerepet játszottak néhány évvel ezelőtt még Magyarországon és ott állottak az érdeklődés homlokterében. Szorosan összekapcsolódott, átfonódott ez a két név, mint valami cimerben a zöld mező és a kardos oroszlán. Héjjas Iván volt Lajosmizse kardos oroszlánja, sokáig az ő parancsaira szedegették le a vonatról ennél a furcsa nevű és valaha a teljes ismeretlenség homályában szunyadozó falunál békésszándékú, üzletek után futkosó zsidókat. Lajosmizse miatt tépelődött és nem nyugodott meg sokáig a magyar nép lelkiismerete, mely tiszta maradt a rablóvilág kalandorainak gyilkosságai idején is, mert nem vállalt közösséget a politika leple alatt orgyilkoló önöshajlamu Francia-Kisseivel. Isten vele Mihály, mondották a szállóigévé vált bucsuzót még nem régen Héjjas adjutánsának és Isten veled Héjjas Iván, mondotta ki végső ítéletét az örökre elmúlt idők felett most Lajosmizse, ahol, mint budapesti tudósítónk jelenti, Héjjas Iván nem tudta összegyűjteni a képviselőjelöltségéhez szükséges ajánlásokat. Lajosmizsének elég volt Héjjas Iván kéretlen képviselőségéből és elege volt Magyarország népének az egymás ellen folyó uszításból, hajszából és veszekedésből. De nemcsak Héjjas nem kapott mandátumot Eckhardt Tibor sem, az antiszemita agitáció másik fővezére. A Héjjasok és a Lajosmizsék végleg és kényszerűen elvonultak tehát a magyarországi közszereplés teréről.

BARATSAGOS SZÓ

Egy kocsmában női kiszolgálás van. Bejön a vendég és leül — mint mindig — a szőke Mici asztalához. Paprikás borjuszület rendel s a kisasszony néhány perc múlva hozza az ételt.

— Micike, — mondja a vendég — miért olyan szigorú mindegy? Csak leteszi a tányért szó nélkül, nem is mosolyog, pedig jólesne, ha szólna legalább egy-két barátságos szót.

Micike elmosolyodik, kezével eltakarja a száját és a paprikás-
szület felé hunyorítva, halkán mondja:

— Akar egy barátságos szót? Ne egye meg!

Óra és ékszerjavításokat gyorsan és pontosan
vállalok**Davidovits**

Str. Regele Ferdinand 8. Stepprel szemben

Kétszázalékra emelik a forgalmi adót?

Hetek óta hire jár, hogy a kormány eltörli a forgalmi adót.

Ezzel szemben most az a hír érkezik Bukarestből, hogy a parlamenti bizottságok elfogadták a földadó és házadó, valamint a fogyasztási adó föl-

emelésére vonatkozó törvénytervezetet.

A forgalmi és fényüzési adók módosítására vonatkozó törvénytervezetek még e héten elkészülnek. A forgalmi adót a jövőben közvetlenül a termelési helyen, vagy a vámnál fogják kivetni.

A forgalmi adót a kormány az eddigi egyszázalékról két százalékra fogja felemelni.

A gabonaneműekre vonatkozólag az egyszázalékos forgalmi adó továbbra is fennmarad.

**Többmillió birságot
törölt a váradi törvényszék****Feloldották a zár alól a lefoglalt egyiptomi
cigaretteket**

Körülbelül két év előtt a nagyváradi inycen dohányosok öröme a legnagyobb egyiptomi cigaretták különlegességei kerültek forgalomba.

Az illatos rózsalevelű Abdul-lachk, Lauráncok, Dimitrinák hamarosan népszerűek lettek és a cigaretteket árusító bank, amelynek élén dr. Adorján Sándor állott, alig győzte az igényeket kielégíteni. A cég, amelynek a cigarettek behozatalára pénzügyminiszeri engedélye volt, egyre nagyobb mennyiséget importált a különlegességekből és a vállalkozást két előkelő nagyváradi pénzintézet finanszírozta.

Nagy meglepetést keltett annak idején, hogy a cigaretteket egy szép napon a dohánymonopolium igazgatóságának emberei lefog-

ták és többmillió birságot róttak ki az árusítókra.

A károsultak úgy a lefoglalás, mint a birság kiszabása ellen felbuzgálva éltek és pert indítottak a törvényszéknél a lefoglalt cigarettek felszabadítása és a birság érdekében.

A nagyváradi törvényszék Korn tanácsa most foglalkozott az ügygel s dr. Andru Szevér által előterjesztett indokok alapján nevezetesen, hogy a cigarettek forgalombahozatala, miniszeri engedély alapján történt, elrendelte a lefoglalás feloldását és a birság megszüntetését.

Az érdekes ítélet következtében előreláthatólag a speciálisok újból forgalomba kerülnek Nagyváradon.

**„Volna egy jegyem
nem venné át uraságod?”**

Valamikor kenyérjegyet és husjegyet árultak azok, akik élelmiszek voltak és szerencsájuk volt főlösen hozzájutni a áborus időknek ezekhez a rekvizitumaihoz. Jobb szezonban az is megtörtént, hogy a színházjegyekkel is kereskedtek (ma ugyan árszóró nélkül is hiába kínálja sokszor a pénztáros kisasszony), míg tegnap este az egyik nagyváradi moziban lepleztek le ilyen spekulációt.

Tudnivaló, hogy a mozi hallja zsúfolásig megtelt s a pénztár előtt is rengetegen álltak. A közönségnek való darabot adtak, képzelték tehát, hogy a jegyeket mennyire kapkodták. Ebben a nem mindennapi konjunktúrában aztán működni kezdett egy fiatalember:

— Volna egy jegyem, nem venné át uraságod?

Az, akit uraságodnak szólított, persze, hogy örömmel kapott az ajánlaton és szívesen fizetett 5, mondd és értsd öt lejjel többet is a jegyért.

A fiatalember, akit Kovács detektiv előállított, elmondta, hogy J. M. a neve és kereskedősegéd. Nyolc darab zártszék-jegyet vásárolt 15—15 lejért és hatot már el is adott belőle huszért. Nem sokat keresett, az igaz, de a rendőrségen mégis úgy találták, hogy a mozijegyekkel spekulálni nem szabad és megindították az eljárást az élelmes kereskedősegéd ellen.

**A Szigligeti Társaság
új irodalmi pályadíjai**

A Szigligeti Társaság választmánya dr. Karácsonyi János püspök elnöke alatt most tartott választmányi ülésén 1927. évre a következő pályázatot tűzte ki:

1. Szabadon választott tárgy elbeszélés. Pályadíj 1500 lei. A nyertes elbeszélésre fenntartja magának a Társaság azt a jogot, hogy valamelyik matinéján felolvassassa, vagy a szerző felolvassa.

2. Vers-pályázat. Pályadíj 1000 lei. Az első pontban felsorolt jogokat a Társaság fenntartja magának.

3. Pályázat egy komoly irányú, felolvasásra is alkalmas irodalmi vagy irodalomtörténeti értekezésre. Pályadíj 2000 lei.

Mindhárom pályázat határideje 1927 március 1. Kizáróan nagyváradi vagy biharmegyei írók pályázhatnak. Idegenben tartozó író pályázata nyeresé esetén megsemmisítettik.

A pályázatok idegen kézzel, vagy géppel írva, jelíggel levéllel ellátva a társaság elnökének, dr. Karácsonyi János rom. kath. püspök, nagyprépost címére küldendők. Oradea—Nagyvárad, Bulevardul, Bucurestilor (Káptalansor) 18. szám alá.

A bíráló-bizottság tagjainak névsorát a jövő hónap folyamán összehívandó választmányi ülés fogja összeállítani.

Orosz—magyar tárgyalások előtt?

— Az Estilap eredeti távirata —

Berlinből jelentik: Csicserin az orosz követségen fogadta a sajtó képviselőit és feltárta előttük a Szovjetunió viszonyát az európai államokhoz. Hangsúlyozta, hogy a Szovjetuniónak erős érdeke a béke.

A magyar újságíróknak a következőket mondta Csicserin:

— A Szovjetunió bármikor kész Magyarországgal összeköttetésbe lépni. A magyar ipar minket igen érdekel. De az összeköttetésnek minden korlátozó formula nélkül kell létrejönnie.

**Rágalmazási pör
egy életbiztosítási ajánlat miatt****Egy temesvári orvos és egy váradi biztosítási
ügynök pöre**

Az életbiztosításokat — mint tudjuk — rendszeren ügy-nökök útján kötik. Az ügylet-hez azonban orvos is szükséges, mert a társaságok csak olyan ember biztosítását fogadják el, akiről az orvosi bizonylat megállapította, hogy szervi bajban nem szenved.

Temesváron történt az elmúlt évben, hogy egy ismert orvoshoz beállított egy akkor még temesvári, most nagyváradi biztosítási ügynök és kérte egy ügyfelének a megvizsgálását.

— Nézze doktor úr, — mondotta — ez az ember beteg. Én azonban szeretném megcsinálni az üzletet és azért kérem, deklarálja őt egészségesnek!

— Jó, — mondta az orvos,

majd meglátom, mit tehetek az érdekében, — azzal elment a biztosító társasághoz és följelentette az ügynököt.

A följelentés következtében elbocsájtották állásából az ügynököt, aki viszont rágalmazásért tett följelentést az orvos ellen. A váradi járásbíró-ság annak idején el is ítélte az orvost 2000 lej pénzbüntetésre. Néhány nappal ezelőtt a törvényszék elé került az ügy, ahol kihallgatták dr. Dinnyés temesvári hírlapírót, aki igazolta azt, hogy az ügynök az említett ajánlatot tette az orvosnak. Erre való tekintettel persze följelentette a bíróság a rágalmazás vádjá alól a temesvári orvost, akit a tárgyaláson dr. György Andor nagyváradi ügyvéd képviselt.

MOZI

— Constance Talmadge ját-sza a főszerepét az Egy leány, 7 férfi nagyon kedves, humo-ros filmnek, amely egy fiatal leány kacérkodásait tárgyalja végtelen mulattató jelenetek közt. Constance Talmadge itt valóban elemében van, s felül-mulja önmagát.

— Zsidó tárgyú film, a „Fo-gadalom”, amely ma és hol-nap látható a Dorian-Filmszín-házban. A darab főszerepeit a nálunk járt kitűnő vilnai szín-társulat tagjai kreálják. A film felvételei Vilmában és Varsó-ban készültek, ami maga is azt bizonyítja, hogy a cselekmény háttérét élethűen adják meg a tipikus zsidó utcai negyedek és az ottani népviseletek. A darab meséje igen érdekes. — Két jóbarát, — mind a ketten nők, de gyermekük nincs — fogadalmat tesznek, hogy amennyiben gyermekeik szü-letnek, azokat össze fogják há-zasítani. Az idő mulik és az egyik barátnak egy lánya, másíknak egy fia nőtt fel, úgy, hogy a házasság kérdése már aktuális volna. A körülmények azonban úgy alakulnak, hogy a fiatalok nem lehetnek egy-máséi. Az apák közül már csak az egyik él és ez sok-sok csapás után érti csak meg, hogy mindezt a fogadalom be nem tartása okozta. Bár már az elhalt apa leánya a me-nyegzői sátor alatt áll egy más férfivel, a fogadalmat be-tartani akaró apának még si-kerül megakadályozni az es-küvőt és így fia oltárhoz ve-zetheti a leányt. A filmet a Do-rian-Filmszínház zenekara stil-szerű zenével kíséri. Külön-leges kórus kíséret.

— — — FOGADALOM — — —
— — — Ma és holnap — — —
— — — Dorian-Filmszínház — — —
— — — Nagy zsidó film — — —
— — — Főszerepben a Vilnaiak. — — —

Végleges kiárusítás 3 napig 7., 8. 9-én

5 szobás lakás kony-hával, antik butorok, szőnyegek, képek, por-cellánok, zongora mé-lyen szállított árban eladó.

**Ciordas (Ber-kovits F.) u.
46. sz. I. em.**

3213

Mi újság?

24 óra váradi árfolyamai

(A Banca Marmorosch, Blank & Co. S. A. közlése)

	Péntek				Ma	
	275-es nyitós után		275-es zárás után		nyitós előtt	
Magyar korona	Áru	Pénz	Áru	Pénz	Áru	Pénz
Dollár	373	377	372	376	369	372
Cseh korona	190	189	191 1/2	190 1/2	192	191
Svájci frank	565	563	565	567	572	568
Oszták shilling	3685	3675	37—	3690	3725	37—
Francia frank	2685	2675	2695	2685	2725	2715
Angol font	735	725	730	725	770	760
Olasz lira	926	923	931	927	937	930
	820	815	825	815	840	835

* A Nagyvárad Estilap leg-közelebbi száma — a szerdai ünnep miatt — csütörtökön délelben jelenik meg.

* Elköltözött az „Újságíró Klub.” A „Nagyvárad Újság-író Klub” a mai napon átköl-tözött új helyiségeibe, Str. Pictorul Grigorescu (Mészá-ros)-utca 1. szám alá. A klub-igazgatóság máától kezdve itt működik. A régi helyiségekben megszűnt a klubélet. Az új helyiségek ünnepélyes meg-nyitásának napját és program-ját a klubvezetőség publikálni fogja.

x Zahler Magda táncművész-nő egyetlen klasszikus estélye a színházban szombat este 10 és fél órai kezdettel.

x Megjelent a legújabb Nem-zetközi Téli Vasúti és Hajózási menetrend a magyar és kül-földi vasutak hálózatának tér-képe mellékelve, ára 70 Lei. Kapható a Hegedüs Hirlap-irodában.

* Az orvos, gyógyszerész és természettudományi egye-sület f. hó 8-án, szerdán dél-után 6 órakor a Zsidó Lyceum dísztermében szak-ülést tart. Tárgyak: 1. dr Erdész István referál egy betegről. 2. dr Weisz Endre az orvosi etiká-ról értekezik.

* A NAC teaestélye. A Nagy-várad Athétikai Club szombaton este 9 órakor a Palace étterem külön termében táncpalotával egybekötött teaestélyt rendez.

— — — FOGADALOM — — —
— — — Ma és holnap — — —
— — — Dorian-Filmszínház — — —
— — — Nagy zsidó film — — —
— — — Főszerepben a Vilnaiak. — — —

x Varrónók figyelmébe! Megérkezett a legújabb Chic Parisien 341. száma a Hege-düs Hirlapirodában.

* Fájdalmas-e a halál? Egy amerikai tudós Magdonald Arthur könyvet írt és bizonyítani igyek-szik, hogy sem az akasztás, sem a golyó, sem a fagyás, sem a kés-szurás nem fájdalmas halál. Az ember, akit szíven lönek semmit sem érez, mert az érzések har-minchárom lábnyi másodpercnyi sebességgel rezegnek végig az ide-geken és így az idő nem elégsé-ges, hogy az agy a dolgokról s így a fájdalomról tudomást szerez-en.

* Natalia Aldulescu belényesi hangversenye. Hétfőn, december 6-án este valóságos ünnep volt a belényesieknek, akik zsufolásig megtöltötték a Demetriad-színház nagytermét, hogy Natalia Aldu-lescu híres szopránénekesnő mű-vészetében gyönyörködhesse-nek. Gazdag programját adta elő Nata-lia Aldulescu, hogy nyugodtan hi-hetjük: a román zene- és ének-művészek közt a legelső sorában van a helye Natalia Aldulescunak. Nem kevésbé elismeréseméltó Guttman Miklós zongorajátéka, aki a kíséreten kívül külön két piéce-t is előadott és kiváló élve-zetet szerzett a közönségnek.

— — — FOGADALOM — — —
— — — Ma és holnap — — —
— — — Dorian-Filmszínház — — —
— — — Nagy zsidó film — — —
— — — Főszerepben a Vilnaiak. — — —

* Forgalmi adó pauszálában va-ló fizetése. Az iparosok az 1 szá-zalékos forgalmi adót, amennyiben évi forgalmuk 200.000 leien alul van, pauszában is vezethetik. Az erre vonatkozó kérvényeket de-cember végéig be kell nyújtani. A kérvények kiállítását a forgalmi adó könyvecske (registrul special) felmutatása mellett az ipartestület hivatala a tagok részére elkészíti. Tisztelettel az Ipartestület elnök-sége.

* Dr Weimann Jenőné ur-asszony, egy a D'orsay Poudet mellett levő bonnal nyert egy 850 leies GANIKAI parfümöt Farkas István Apolló drogue-riájában, ahol az összes Dor-say piperecikkek gyári áron kaphatók.

* Felhívás az iparosokhoz. Te-kintettel az év végére felkérjük az ipartestület összes tagdíjjal hátralékban levő tagjait, hogy tag-ság díjaikat előző hátralékokkal együtt sziveskedjenek kiegyenlí-teni, mert az alapszabályok értel-mében azok az iparosok, kik hátr-alékban vannak, szavazati joggal nem bírnak. Tisztelettel az ipar-testület elnöksége.

— — — FOGADALOM — — —
— — — Ma és holnap — — —
— — — Dorian-Filmszínház — — —
— — — Nagy zsidó film — — —
— — — Főszerepben a Vilnaiak. — — —

x Festészeti, rajz- és plakát-tervezési tanfolyam Földes és Zsigmondi festők vezetése alatt megnyitott. Jelentkezni le-het délután 3—6-ig, Major fényképészeti műterem, — (Apolló-palota) III. em. Bul. Regele Ferdinand 12. sz.

Dr. EBERTH JÓZSEF
professzor, titkos tanácsos,
a tifuszbacillus felfedezője,
92 éves korában meghalt.

* Egyházi zene. A kath. egyház december 8-án, holnap ünnepli a szeplőtelen foganta-tás ünnepét. Ez alkalommal székesegyházi ének- és zene-kar a 10 órai nagymisén elő-adja Filke ez alkalomra írt legszebb alkotását, a D moll misét. Introitus és communió Griesbachertől, Gradualéra Brosig: Benedicta (alt szóló) Offertóriumra dr Szalay Ele-mér ismert helybeli zeneszer-zőnek ez alkalomra írt Ave Mariája (szoprán és bariton-szóló) kerül bemutatásra.

* Tragikus gyermekhalál Mar-gittán. Margittáról jelenti tudosi-tónk: Megrendítő szerencsétlen-ség történt a napokban Goldstein Albert malomtulajdonos házában. Goldstein kisfiát, a 7 éves Lacit, miközben az udvaron játszadozott mellberugta a ló, úgy, hogy a sze-rencsétlen gyermek szörnyethalt. Az eset annál tragikusabb, mert Goldstein Albert az elmúlt va-sárnap adta férjhez a lányát, ami-kor is a kis Laci, aki nagyon sze-rette a testvérét, alig tudott tőle megválni. Mintha csak előre se-jtette volna a sorsát, egyre azt mondta szegényke, hogy most már nem lesz, aki gondját viselje és ő meghal a nővére nélkül...

x Schwimmer cukrászda megnyitott az újonnan épült Klo-busitzky bérpalotában, Bule-vardul Reg. Ferd. 25. szám alatt.

* Ströck Albi leszerelt. A NAC országos nevű csatára Ströck Albi aki tudvalevően Bukarestben szol-gálta le katonaevét, véglegesen leszerelt és tegnap délután visz-zatért Nagyváradra.

x Varrónók figyelmébe! Megérkezett a legújabb 8-as számú nagy Modell Album a Hegedüs Hirlapirodában.

Heuman szinkör

Kedd: Aranyhal, vagy Constan-tin abbé.

Szerda: Aranyhal vagy Con-stantin abbé.

Csütörtök: Habsburg ház tragé-diája. Főszerepben: Jacob Tiedt-ke, Korda Mária.

Péntek: Habsburg ház tragé-diája.

Szombat: Habsburg ház tragé-diája.

Megmérgezte magát egy urfiúból lett vásári kikiáltó

Tegnap éjjel 12 órakor az egykori Grill bár helyén működő Patria kávéházban hirtelen rosszul lett egy nyulánk 20 év körüli fiatalember. A kávéház személyzete és vendégei, akik töbnyire a nagyvárad-i éjszakai élet dolgozóiból, a szabadsnapos pincérekéből, bérkocsisokból, állástalan kabaré alkalmazottakból kerülnek ki, megriadva futottak a kávéház egyik sarkában ülő fiatalember felé, aki eszméletlenül hanyatlott asztalára. Az asztalon hagyott orvosságot tubus nyilvánvalóvá tette, hogy öngyilkosság történt. — Azonnal telefonáltak a mentőkért, akik az öngyilkost be szállították a Közkórházba.

Előkelő nevelés után a piaci kikiáltó bódéig.

Megállapították, hogy az öngyilkos azonos Treiber Iván vásári kikiáltóval. Treiber Ivánt nagyon sokan ismerték Nagyváradon. Egy csillagos vászonnal le takart horoszkoppal barangolta az utcákat és jövődőt jósolt a cselédnek, katonáknak, hiszékeny falusi parasztoknak, akik úgy gondolták, hogy sorsuk csillaga a szakadt vászon alá tényleg oda van elrejtőzve és a lobogó hajú, kékszemű fiatalembernek könnyű azt, ami mindnyájunk előtt titok, pár lei ellenében elővarázsolni.

Treiber Iván születése pillanatában aligha akadt volna horoszkop, amely megmutatja azt a sorsot, hogy elegáns uri bölcsőjéből milyen utat tesz meg husz éves koráig a más viszonyok között született fiatalember. Treiber Ivánról a Nagyvárad tegnapi számában jelent meg épen egy szenzációson szomoru cikk, amely közli a jó családból való fiatalember regényes tragédiáját. Treiber Iván családja Nagyváradról szakadt Budapestre, édesanyja Guttmann József egykori nagyvárad-i építésznek volt a leánya, a dúsgazdag nagypapa egyik leányát Justh Károly takarékpénztári igazgatóhoz, a másikat Treiber budapesti mérnökhöz adta férjhez. A nagyvárad-i vásári kikiáltóvá süllyedt Treiber Iván, az egykori büszke familia tagja, nem tudta elviselni, hogy leleplezték inkognitóját és ezért a mérgepohárhoz folyamodott.

A bűn útján

Treiber József Iván, aki most mult huszonegy éves, Budapestről pár évvel ezelőtt került le Erdélybe. Családja tőzsdei krachban anyagilag teljesen tönkrement, ezért utazott Marosvásárhelyre, hogy ott elhelyezkedjék és megélhetést találjon. De küzdélme hiábavaló volt, nem tudta magát fenntartani. Nyomorusága lopásra késztette, elfogták, börtönbe került. Aztán amikor kijött az életbe, vásáros hónapokon ment keresztül, javulni akart, hiszen el sem romlott csak szerencsétlen volt nagyon. Treiber József Ivánnak nem sikerült másképp kenyérhez jutnia, vásári kikiáltó lett, horoszkopos ember, aki megállt kocsijával azoknál a palotáknál, amelyeket nagypapa épített és

egykor családja tulajdona volt és naiv meséket mondott a sorsról, a planétákra kíváncsi cselédleányoknak.

Nagyszerű megélhetést ez a foglalkozási ág sem tudott adni, de Treiber Iván küzdött a létért, vásárnaponként egy piactéri komédiabódében működött és amikor ott elvégezte dolgát, tovább tanult, mert kiakarta szabadítani magát abból a nyomasztó légkörből, ahova akarataán kívül került, amely idegen volt ma is 'elkivilágától, mert ez a szöke, nagyon szép arcú, nagyon jó természetű fiatalember, rongyjaiban is megtartotta előkelőségét.

**Kizavartak legutolsó menedékemből, a feledésből, írta bucsuleve-
lében Treiber**

Az öngyilkos regényessorsu fiatalember zsebében négy levelet találtak. Egy Biró György híriapírónak, a Nagyvárad munkatársának, egy Dolch Bélának, egy Trei-

ber Jánosné urnőnek, Budapest, Pongrácz-utca 17. alá volt címezve, egy levél pedig Borodi György komiszárhoz szólt. Biró György és Dolch Béla levele nyitva volt.

Uram! — írja Birónak, Treiber Iván, — kezembe véve a Nagyvárad legújabb számát, megdöbbenéssel olvasom azt a cikket, amely kizavart legutolsó menedékemből, a feledésből.

Treiber József félreértette a hírlapíró szándékait, akit épen azért, mert Treiber Iván József érdemes volt rá, azt szerette volna elérni cikke hatásaképpen, ha a szerencsétlen fiatalember segítséget kap gazdag rokonságától, vagy valamely nemesszivű emberbarát kisegíti abból a sorból, ahová nem a maga akarata folytán süllyedt, de ahol a kényszerűség, a nyomor, az elhagyatottság tartotta vasmarokkal.

Fizikai tehetségem nincs arra, hogy továbbmenjek, szól a bucsu-

levél. Legjobbnek látom, a halált a szegény és az örökös lenézés között.

A Dolch Bélának szóló levél így hangzik:

Drága jó szívű Béla bácsi! Nem tudok szavakat találni, hogy megköszönjem Béla bácsinak azt a jóindulatu pártfogását, amellyel már hónapok óta istápol. Most azonban itt hagyom magat, magának is be kell látnia, hogy nincs többé menedékem, ahol kiköthetnék, ahol meghúzódhatnék az élet forgetegei előtt. Nem tudok tovább megküzdeni az élettel, de drága Béla bácsi maga legyen szerencsés és boldog, mint ahogy egy olyan jó ember, mint maga megérdemli. Maud nagyságos asszonynak kezét csókolom Iván.

Az öngyilkos állapota aggasztó

A közkórházban a rendőrség részéről megjelent Nemes detektiv, hogy az öngyilkost kihallgassa. — Treiber Iván József azonban még mindig eszméletlen állapotban van. Három gramm morfin, lumnál és koffein keveréket vett be. Az orvosok véleménye szerint állapota aggasztó, de talán sikerül még megmenteni az életnek.

Megszökött egy rab a biharmegyei közkórházból

A nyáron a nagyvárad-i jogakadémián történt kassza furással kapcsolatban a rendőrség elfogta Gampe József ismert betörőkirályt, akit alaposan gyanúsítottak azzal, hogy részese az akadémián történt betörésnek.

Gampe az ügyészség fogházába került, ahol, mint vizsgálati fogoly várta, hogy ügyében döntés történjen.

A híres betörő közben megbetegedett és a biharmegyei

közkórházba került, ahol négy héttel ezelőtt mütétet hajtottak rajta végre. A beteg fogoly, aki Brumár Vasilival, a bihari feleséggyilkossal feküdt egy szobában, állandó őrizet alatt volt.

Ma éjszaka egy őrizetlen pillanatban, amikor a fogházor Brumár Vasilét kísérte ki a félreeső helyre,

Gampe a kórházi szobából megszökött.

Az elvetemült gonosztevő ruha nélkül, kórházi fehérneműben tűnt el. Amint a fogházor észrevette a vizsgálati fogoly eltűnését, a kórházi személyzettel átkutatta a kórház egész területét, de sehol nem találta meg.

Azonnal jelentést tett az ügyészségnek és a kora reggeli órákban a rendőrség detektivjei már az egész városban hajszolja a megszökött betörőt.

Félméteres hó Newyork utcáin

— Az Estilap eredeti tudósítása —

Newyorkból jelentik: Az Egyesült-Államok északi részén nagy hóviharak vonultak végig; Newyorkban félméteres a hó; magában Newyork államban pedig megszakadt a vasuti közlekedés. Az erős fagynak sok áldozata van. Negyven év óta nem volt ilyen téli időjárás Amerikában.

Várad-i jogászok előadják a „Heidelbergi diákélet”-et. A nagyvárad-i jogásziijuság holnap, szerdán este a Mária-királyné-színházban előadja a „Heidelbergi diákélet” című régi, bájos vigiátékot. A főszerepekben Nemes kisasszony, továbbá Marcea, Nistor, Radu és Sebeanu jogászok jelennek meg a közönség előtt, amely bizonyára megértéssel fogadja a műkedvelőket. Jegyek erre az előadásra kaphatók a színházi pénztárnál délelőtt 11 és 12 óra között, este pedig a pénztárnál.

Ki a bűnös?

Beterjesztették a villanytelepi fegyelmi összes iratait a polgármesterhez

A polgármesteri hivatalban ma reggel megjelent dr. Rozvány Jenő városi tanácsos és beterjesztette a villamos mű ügyében lefolytatott vizsgálat iratait. A Bazili Mihály igazgató s Popa Demeter főkönyvelő fegyelmi ügyeiben valóságos kis kötetet tesznek ki a jegyzőkönyvek. A jelentésnek még csak az első része van kész és az is 37 oldal terjedelmű.

Ugyancsak ma nyújtotta be jelentését a másik vizsgáló biztos dr. Egri Gergely is. Az ő jelentése már lényegesen rövidebb.

A vizsgálatra vonatkozólag megkérdeztük Tulbure György polgármestert, aki a következő kijelentést tette munkatársunk előtt:

— Érdemileg nem nyilatkozhatom, az adatok ismerete nélkül. Az egész ügyet a város főügyészéhez adtam ki véleményezés végett. Dönteni csak akkor fogunk, ha az összes iratok, a véleménynyel ellátva az állandó választmány elé kerülnek.

Értesülésünk szerint dr. Rozvány Jenő határozottan megállapítja Bazili Mihály bűnösségét. Dr. Egri Gergely mindkét felet hibáztatja ugyan, de véleménye szerint nem forog fenn olyan mérvű szabálytalanság, hogy erősebb intézkedésekre volna szükség.

**A mai
zürichi nyitás**
BUKARESI 275—

BERLIN . . . 12325 PARIS 203250
NEW-YORK 51837 PRAGA 153650
LONDON . . . 251350 B. PEST 72'6250
BECS . . . 7312 MILANO 2245—

* Olcsó cukrot kapnak a Népszövetség Hangya tagjai december 8-tól 18-ig. Az utalványt az iroda adja.

Tífuszjárvány Potsdamban

Berlinből jelentik: Potsdamban tegnap husz tífuszos megbetegedés történt. A hatósági vizsgálat megállapította, hogy valamennyien nyers tejet fogyasztottak, amely egy közeli tejgazdaságból került ki.

ARVERÉSI HIRDETMEY.

Fizetésben késedelmes adós terhére és költségére folyó hó 9-én délután 4 órakor az Áru-raktár helyiségében Piata Mihail Viteazul No. 13. Dr. Haragus István közjegyző köz-benjötte mellett megtartandó nyilvános árverésen el fognak adni a következő ingóságok: 120 pár cipő, melyek közül 110 pár férfi egész és 10 pár női vászon félcipő. A férficipő kö-zül 51 pár box, 44 pár echo goodi original és 15 pár baga-ria.

A kikiáltási ár 53.000 lei, de ezen áron alul is eladatnak.

Bánatpénz 10 százalék. Az áru megtekinthető a hivatalos órák alatt az áruraktárban.

A vétel és forgalmi illetéket vevő fizeti.

Oradea, 1926. december 7.

Dr. Bozsodi János
ügyvéd.

Tüzifa és kőszén

szükségét a legjutányo-sabb árban beszerezheti

"SYLVANIA"

tüzi a- és széntelepnel

Horia (Bathory)-utca 26.

Telefon: 208. 2921

Sok pénzt meg akarit, ha fűszer- és csemege-árukat

Andru-cégnél

vásárolja be I. C. Bratianu (Szaniszló)-utca 1. 2919-2

Rellei, gobelin és kellmestést vá-lalok. Sablonpapír nagy választékban Str. Caragiale (Nyárla-n) 8. sz. alatt szemben a kapuval.

A tisztelt közönség figyelmébe!

Nagyvárosi mintára beren-dezve שרענג ארט' כשר baromfi huscsarnok hig-e-nikus kezelésben naponta kétszer vágott libahus különként kimérve, vagy egészben, zsir, háj, füstölt-hus a legjutányosabb ár-ban kaphatók

Friedmann Sámuel

Strada Cuza Voda 6. (Szacs-vay-utca)

Grammofoni

kedvező fizetési feltételek mellett kap a

Hegedüs Hirlapirodában

Oradea, Bul. Reg. Ferd. 2.

APRÓHIRDETÉSEK

Egy szó 4 lei, vastagabb betű 8 lei. A legkisebb apróhirdetés (10 szóig) 40 lei. Állástkeresőknek 50 % engedmény. »Cim a kiadóban« jezésért külön 10 lej fizetendő. Címek után érdeklődők jegyezzék fel a hir-detés mellett álló kis számot és kérdezősködésnél hivatkozzanak arra

A „Nagyvárad Estilap“ apróhirdetéseit mindennap kiragasztjuk a városi hirdetési oszlopokon és táblákon

LEVELEZÉS

PICI. Két levelet kaptam csak töled. Mi van veled, miért nem irsz már két hete. Irj azonnal. 947

HORVAT. Nem jöhettem. 24-én ott leszek. Sok újságot mondok. Milliő csók Nagy Barnától. 948

TEGNAP nem tudtam elmenni, mert közben mégis elutaztam. Ma 5 órakor okvetlen pár percre jő-jön megbeszél helyre, ha máskép nem lehet. Remélem nem várt so-káig, vagy ott se volt. Sok-sok üdv. 949

„KIS szomszéd“ jelégére levél van. 957

CICUKAM nehéz lesz addig ki-bírni. Mi lesz a Mienkkel? Tied. 959

DORIANBAN hétfőn megcsodált sbzepségtől kérek pár szót. Pénteken és hétfőn ismét jövök. Pesszimista. 964

LAKÁS

IRODA vagy lakás takarítását délutánra vállalom. Gojdu (Deák Ferenc utca 7. ház mesternél. 951

TÖBB csinos egy ágyas butoro-zott szoba, központban azonnalra fűtés, világítással együtt, havi 1500 leiért kiadó. Bővebbet „Metropol“ szálloda portásánál. 524

ÜZLETHELYISÉG a Vitéz Mi-hály (Nagypiac) téren forgalmas helyen kiadó. Cim: Oroszlán gyógytár, Vitéz Mihály (Nagypiac) tér 14. 950

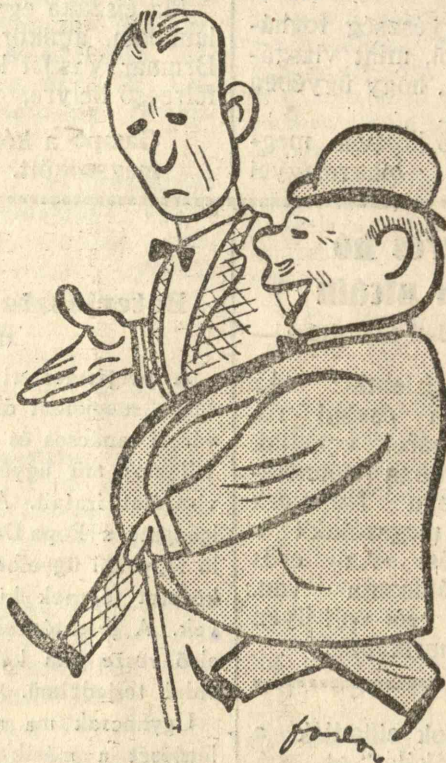
KIADÓ I. C. Bratianu (Szaniszló) utcán modern utcai szoba, konyha, éléskamara. Ciorogariu püspök (Uri) utca 1 és 2 szoba, konyha nélkül, külön bejáratu bu-torozott szobák. Weisz Gizi, Ma-tei Basarab (Nyomda) utca 4. Te-lefon 1022. 954

ATADÓ Ciorogariu püspök (Uri) utcán május elsejére lelépés nélkül négyszobás, parkettes uri lakás, 3 szobás szintén. Weisz Gizi, Matei Basarab (Nyomda) utca 4. Telefon 1022. 956

ALKALMAZÁS

MINDENES főzőnő hűséges és ügyes, éves bizonyítvánnyal fel-vétetik kis családhoz, jó helyre. Cim a Hegedüs hirlapirodában. 958

ÜZLETSZERZŐ, jó jövedelem-mel felvétetik, valamint egy tanu-ló. Cim kiadóban. 958

Autó-baleset

— Ha az ember autót vezet, ne zavartassa magát semmi-vel, mert nyomban baleset éri. En is, egyszer megfedekeztem magamról, hogy megcsókolhassam a mellettem ülő hölgyet és...

— Elgázolt valakit?

— Nem. De három hónapon belül meg kellett nősnöm.

Megnyílt Butorraktár

hol mindennemű butor: u. m.: há ó, ebéd ó, uriszobák és konyhabutorok olcsó árban, kedvező fize és mellett szerez-hetők be. Saját készítmény? 3174

Alee Romei 2. szám (Deák Ferenc-utca) Kereskedelmi Csarnokkal szemben.

TISZTVISELŐNŐ, ki a román, német, magyar nyelvet perfektül birja, irodába vagy gyermekek mellé állást keres. Folterbauer Lujza, Nicu Filipescu (Szarvas) sor 27. 952

MINDEN irodai munkában jár-tas könyvelő állást keres, fel-napra is. Cim Hegedüs hirlapiro-dában. 962

GYERMEKSZERETŐ dadát keresek 6 hetes gyermekhez. Ve-zérné, Zsiga Miklós (Lukács György) utca 8. 961

INTELLIGENS románul tudó leány kiszolgáláshoz felvétetik. — Apolló papirkereskedés, Ferdi-nánd király (Rákóczi) ut 19. 963

ADÁS-VÉTEL

ELADÓ festmények, kézimun-ka dolgok, szép diványpárnák perzsaszőnyeg, gobelin abrosz, vit-rin vázák, comód, antik butor. — Weisz Gizi, Matei Basarab (Nyom-da) utca 4. Telefon 1022. 953

ELADÓ csokoládé és tésztagyár szép jövedelemmel, forgalmas üz-letekkel, olcsón. Weisz Gizi, Matei Basarab (Nyomda) utca 4. Telefon 1022. 955

SZALONTAN legjobb helyen, biztos megélhetést nyújtó uri és női divatárúüzlet jutányos feltéte-lek mellett átadó. Cim a Hegedüs hirlapirodában. 937

HASZNALT épületfa (fenyő) jó-karban levőt, ajtót, ablakot, vas-redőnyt megvételre keresek. Ci-met a Hegedüs hirlapirodába ké-rem leadni. 946

INGATLA

HAZHELYEK Wilson (Füzes) utca folytatásában nagyon kedve-ző részletfizetésre 25.000 leitől kaphatók. Topsál Vilmos, Strada Averescu (a Bulv. Reg. Ferdinand és a Percecs-utcat összekötő új utcában.) 2766

KÜLÖNFÉLÉK

MEGÉRKEZETT prima kabi-net Jonathán és Pármán almák Királyhoz. 960

GYÖNYÖRÜ művirágokat se-lyemből, bársonyból készít Mol-nárné, Vlahuta (Szent János) utca 21. szám. 941

Karácsonyi

csokoládé

vásár

Aszcdinal

Jas-palota

megkezdődött.

Mindenféle kotta - ujdonságok, szakkönyvek, a legújabb szépirodalmi könyvek, di-vatlapok, gyermek, kézi-munka és fehérenmű divat-lapok állandóan nagy választékban a Hegedüs Hirlapirodában.

Sonnenfeld Adolf-nyomda r. t.